

ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-20

القاضي سليم جبران
رئيس لجنة الانتخابات المركزية

ירושלים, כ"אבאדר התשע"ה
12 במרץ 2015

השופט סלים ג'ובראן
יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

תב"כ 37/20

העותרות: 1. רשימת "ובזכותן – חרדיות עושות שינוי"
2. רות קוליאן

נגד

המשיבים: 1. מפלגת ש"ס (באמצעות סגן יו"ר ועדת הבחירות, מר
יהודה אבידן)
2. היועץ המשפטי לממשלה

בקשה למתן צו מניעה

החלטה

1. עניינה של העתירה בבקשת העותרות למתן צו נגד המשיבה 1, שיורה על הסרת שלטי חוצות המהווים, לשיטת העותרות, תעמולת בחירות אסורה.
2. טענות העותרות מופנות כלפי שלטי החוצות מטעם המשיבה 1, מפלגת ש"ס (להלן: ש"ס), הכוללים את דמותו של כבוד הרב עובדיה יוסף ז"ל, ומעליו נכתב "אבא מסתכל מלמעלה". לשיטת העותרות, לשלטים עלולה להיות השפעה אסורה על הבוחרים החרדים לטובת ש"ס. לשיטתן, השימוש בדמותו של הרב יוסף ז"ל יחד עם הכיתוב נעשה במטרה להטיל אימה על ציבור הבוחרים, ומדובר בניסיון להעניק את התחושה כי ההצבעה אינה חשאית ונערכת לעיני המביט מלמעלה.
3. העותרות סבורות כי יש בכך כדי להפר מספר הוראות חוקיות: סעיף 122(3)

- לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969 (להלן: חוק הבחירות) – איום עם בוחר בגרימת נזק אם יצביע או יימנע מלהצביע לרשימת מועמדים; סעיף 122(6) לחוק הבחירות – שידול להצבעה באמצעות ברכה.
4. ש"ס טוענת כי דין העתירה להידחות. לטענתה, מטרת הקמפיין היא הבהרה לציבור כי על אף פטירתו, מורשתו של הרב עובדיה יוסף ז"ל חיה ונושמת. עוד היא טוענת, כי פסילת הקמפיין תפגע קשות בחופש הביטוי הפוליטי שלה.
5. לעמדת המשיב 2, היועץ המשפטי לממשלה (להלן: היועמ"ש), השלטים האמורים אינם מהווים עבירה לפי עסיפים 122(3) ו-6 לחוק הבחירות. לטענת היועמ"ש, אף אם עולה חשש כי הכיתוב יתפרש באופן מסוים על ידי הציבור החרדי, הוא עדיין אינו עונה על שנקבע בסעיפים המדוברים. היועמ"ש מוסיף כי ממילא לא הוכחה הטענה שאמירה כזו מתפרשת כאיום.
6. דין העתירה להידחות. אכן, ספק אם הכיתוב בשלט עולה לכדי הדברים הקבועים בסעיפים 122(3) ו-6 לחוק הבחירות – איום או שידול בדרך של קללה וכו'. אני ער לכך כי הפרשנות שמעלות העותרות היא אפשרית, וייתכן שישנם מצביעים אשר יחוו לחץ להתאים את הצבעתם בהתאם ל"צופה מלמעלה" – הרב יוסף ז"ל, שהשפעתו על האוכלוסייה החרדית רבה במיוחד (השוו: תב"כ 26/20 התנועה לאיכות השלטון נ' יוסף (3.3.2015)). "לא כל שכן כשהמדובר באישיות בעלת השפעה עצומה בציבור הנוהה אחריה כרב עובדיה יוסף" (תב"כ 26/19 חדר"ש נ' קול ברמה (10.1.2013), השופט רובינשטיין).
7. יחד עם זאת, פרשנות זו אינה היחידה, וכפי שסבורה ש"ס, ייתכן שהשימוש בדמותו של הרב עובדיה יוסף ז"ל נועדה לשם הצהרה כי היא ממשיכת דרכו בלבד. לעניין זה יפים הם דבריו של השופט חשין ב-תב"מ 11/01, 18/01 פינס נ' סיעת ש"ס (31.1.2001) (להלן: עניין פינס):

"הרב יוסף הינו מנהיגם הבלתי מעורער של ההולכים אחריו ובדרכו, ואתקשה למצוא פסול בבקשו לומר לקהלו כי יישמע לו. לו כך אמרתי, כי אז דבריי היו שקולים כנגד איסור על הרב לקרוא למאמינים בו להישמע לו וללכת בדרכו. העובדה, כשהיא לעצמה, שהמאמינים ברב יוסף סבורים כי חובה עליהם להישמע לו וכי אפשר יאונה להם רע אם לא יישמעו לו, אין בה – כשהיא לעצמה –

עמוד 2 מתוך 3

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون, أورشليم القدس, 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax:

כדי להחיל את איסורי סעיף 122(6) של חוק הבחירות על ציוויו למאמיניו. למותר לומר כי איסור מעין זה היה גובל באבסורד. אכן, לא אטול לעצמי היתר לעצמי לאסור על איש דת להנחות, להורות או ליעץ לקהלו לעשות כך או לא לעשות אחרת".

8. היות שאיני סבור כי הכיתוב עולה לכדי איום או שידול בדרך אסורה על פי הוראות החוק (בהינתן הפרשנויות השונות שניתן לייחס לשלטים), איני מוצא מקום למתן צו מניעה בנסיבות המקרה.

9. סוף דבר, העתירה נדחית. בנסיבות אלה, אין צו להוצאות.

ניתנה היום, כ"א באדר התשע"ה (12.3.2015).

 סלים ג'ובראן
 שופט בית המשפט העליון
 יושב ראש ועדת הבחירות
 המרכזית לכנסת ה-20